

STUM

*Lärarhandledning;
föreställningen, teaterbesöket,
det viktiga eftersnacket och
skådespelarna.*

Hela länets teater

FÖRESTÄLLNINGEN

"Prata om det, annars slutar jag prata helt och hållet.

Prata om det eller så kommer jag långsamt att förlora mina vänner, prata om det annars kommer jag bli mobbad på högstadiet, prata om det eller så kommer jag dra mig undan med min fantasibror och långsamt försvinna från världen.

Prata om David. Eller så förlorar ni mig också."

Ur STUM av Casper Vanderputte

STUM

Ziggy går i sexan. Snart är det dags att gå vidare mot högstadiet, med kompisar, skola och tonår. Men Ziggy har slutat prata. Hur kompiserna Lara och mamma eller pappa än försöker, så säger hon inte ett ljud. Ingen vet varför – förutom killen hon har i sitt sällskap. Killen de andra inte verkar se...

Nu träffar hon Chris. Chris är Ziggys femte psykolog och inte som de andra. Hon vill att Ziggy kommer utan mamma och pappa. Hon undrar vad det är som är så viktigt att säga, att det får Ziggy att demolera terapirummet? När orden väl kommer är det inte Ziggy som talar; i stället möter vi bästa kompiserna, mamma, pappa, mormor, morfar, klasskompisarna och David... Alla är de pusselbitar som måste läggas innan hon är redo att välja sin egen sanning och framtid.

Stum är en spännande, anarkistisk och lekfull pusseldeckare för Åk 5-8, skriven av den holländske stjärnskotts-dramatikern Casper Vanderputte som blivit mycket uppmärksammas runt om i Europa för sin gripande och tonsäkra barn- och ungdomsdramatik.

Pjäsen får nu sin Sverigepremiär på Örebro Teater i regi av Hanna Lekander från teaterns fasta ensemble. På Örebro Teater har hon tidigare regisserat Inte bara jag i samarbete med Teater Martin Mutter.

Rekommenderas från 10 år.

NÅGRA ORD FRÅN HANNA LEKANDER, REGISSÖR

Första gången jag läste Stum blev jag väldigt berörd, utan att riktigt förstå varför. På pappret

var den ett olagt pussel av röster: Chris, David, Lara, mamma, pappa, mormor, morfar och Ziggy. Men vad var det egentligen den handlade om? Varför kunde inte Ziggy börja prata och varför blev jag så berörd?

Ju längre jag kom i arbetet med pjäsen desto mer drogs jag in i dess teman:

Döden – vi vet alla att den finns, men vad händer efter döden? Hur finns de döda kvar och styr våra liv?

Ärva trauma – vad händer när det finns ett obearbetat trauma i en familj? Hur förs det vidare genom generationer, hur skapas en emotionell kultur och hur bryter vi den?

Coming of age – Hur hanterar vi steget mellan barn och tonåring, balansen mellan vänner och familj. Hur skall vi hantera den nya ålderns lockelser och utmaningar?

Familjeloyalitet – Hur gör vi när familjen kräver att vi skall vara lojala med dess regler, men det inte känns rätt för oss?

Svåra teman för barn att prata om, men viktiga och i Casper Vanderputtes värld kan du välja hur mycket du tänker på vad. Vill du "bara" fascineras av att en och samma skådespelare kan spela så många olika personer utan att ens byta hatt, så räcker det mer än nog.

Tillsammans med team och ensemble är jag nu stolt att presentera denna sprakande pjäs för era barn. Jag hoppas att ni skall dras in i Ziggys, Davids och Chris värld, förlora er själva en stund och komma ut med nya tankar, berörda, stärkta, upplyfta och fyllda av lust att prata om den.

Hanna Lekander, regissör

TEATERBESÖKET

FÖRBERED ELEVERNA

För att få en så bra upplevelse som möjligt är det viktigt att eleverna är förberedda på sitt teaterbesök. Diskutera t ex skillnaden mellan teater och film – att teater är något som sker i verkligheten och att skådespelarna ser och hör allt som publiken gör. Det är helt ok att skratta och reagera på det som händer i föreställningen. Du kan också prata kring elevernas tidigare erfarenheter av teaterbesök. Vad minns de från det teaterbesöket?

TEATERBESÖKET

Rom till föreställningen i god tid, gärna ca 10-15 minuter innan den börjar, så att eleverna i lugn och ro kan hänga av sig ytterkläder, ta av sig skorna, göra toalettbesök och samla sig innan det är dags att gå in och sätta sig. Skådespelarna kommer och tar emot och anvisar er sittplatser. På spelplatsen är det

skådespelarna och teknikerna som bestämmer. De startar föreställningen och kan avbryta den eller säga till om de tycker att det behövs.

MOBILTELEFON

Rom ihåg att mobiltelefoner ska vara helt avstängda (eller vara i flygplansläge) under föreställningen. Fotografering och ljudupptagning av föreställningen är ej tillåten.

DU SOM PEDAGOG

Skådespelarna är inte pedagoger, men de är experter på att spela teater för barn och unga. Av dig som pedagog önskar vi att ni är en förebild som publik, att du har fokus på det som händer i föreställningen. Låt bli din telefon, eftersom det stör och hjälp barnen att uppleva föreställningen. Vår önskan är att detta även är en teaterupplevelse för dig. Om du vet att det finns elever i din grupp som har behov av särskilt stöd önskar vi såklart att du stödjer de barnen.

Föreställningens längd är ca 70 minuter.

DET VIKTIGA EFTERSNACKET

TIPS I TRE STEG HUR MAN KAN EFTERSNACKA OM TEATER

Vi kommer ihåg olika saker efter en föreställning och vi berörs på olika sätt av det vi sett och upplevt. Att tillsammans beskriva och reflektera över vad som hände under en föreställning kan vara ett sätt att göra ett efterarbete. Att föra samtalet från en beskrivande nivå över associativ nivå till en mer personlig nivå kan vara en väg att komma ifrån mer svepande omdömen som "bra" eller "dåligt". Kom ihåg, i samtalet är det viktigt att vars och ens upplevelse respekteras och man kan tycka olika.

1. MINNESRUNDA

I den första beskrivande fasen är tanken att elever i sina beskrivningar ska hålla sig nära det som hände på scenen. Låt så många elever som möjligt bidra med lika delar fram till att pjäsen återberättats. En gemensam beskrivande minnesrunda blir på detta sätt en överenskommelse om vad som faktiskt hände på scen.

Prova frågor som:

- Minns du hur det började?
- Hur många var de på scenen?
- Vad fanns det för saker på scenen?
- Minns du något som man pratade om?
- Minns du någon scen från föreställningen?
- Vad hände?
- Vilka var det vi såg i föreställningen?

Beskrivningarna bidrar till att påminna varandra om händelser som först kanske inte förefallit så viktiga men som kan visa sig ha haft stor betydelse för hur eleverna uppfattade och upplevde pjäsen.

2. REFLEKTIONSRUNDA

En beskrivande del kan följas av frågor om hur eleverna associerar kring olika händelser i pjäsen. En reflektionsrunda rör sig oftast om de associationer vi har gemensamt. Denna diskussion kan också handla om de delar man inte finner trovärdiga.

Prova frågor som:

- Vad tycker du den här föreställningen handlar om?
- Vad spelade dom?
- Hur tänker de andra i gruppen?

3. PERSONLIGA REFLEKTIONER

I tredje nivån lyfter man fram mer personliga reflektioner, såna som eleverna kan vara ensamma om att ha. Prova frågor som:

- Vad tycker du den här föreställningen handlar om?
- Vilken känsla fick du i kroppen när du fick reda på varför inte Ziggy pratar?
- Hur kommer det sig att du kände så tror du?
- Fanns det någon scen i pjäsen där du skulle velat hjälpa någon av karaktärerna? När och hur skulle du gjort?
- Fanns det någon scen som du tyckte särskilt mycket om? Varför?
- Fanns det någon karaktär/händelse som du kände igen dig själv i? På vilket sätt?

Printa, klipp ut och sätt upp denna affisch på skolan!

**QR-koden går till vår sida
"DET FINNS ALLTID NÅGON ATT PRATA MED"
med länkar till olika organisationer.**

SKÅDESPELARNA

ARINA RATCHINSKAIA

ser vi i rollen som Ziggy

ANDREA EDWARDS

ser vi i rollen som Chris

MAGDI SALEH

ser vi i rollen som David

Mer information hittar du på vår webb:
<https://www.orebroteater.se/forestallningar/stum/>
Gilla oss gärna på sociala medier!

Det finns alltid någon att pratat med: [orebroteater.se/hjalp](https://www.orebroteater.se/hjalp)

Hela länets teater